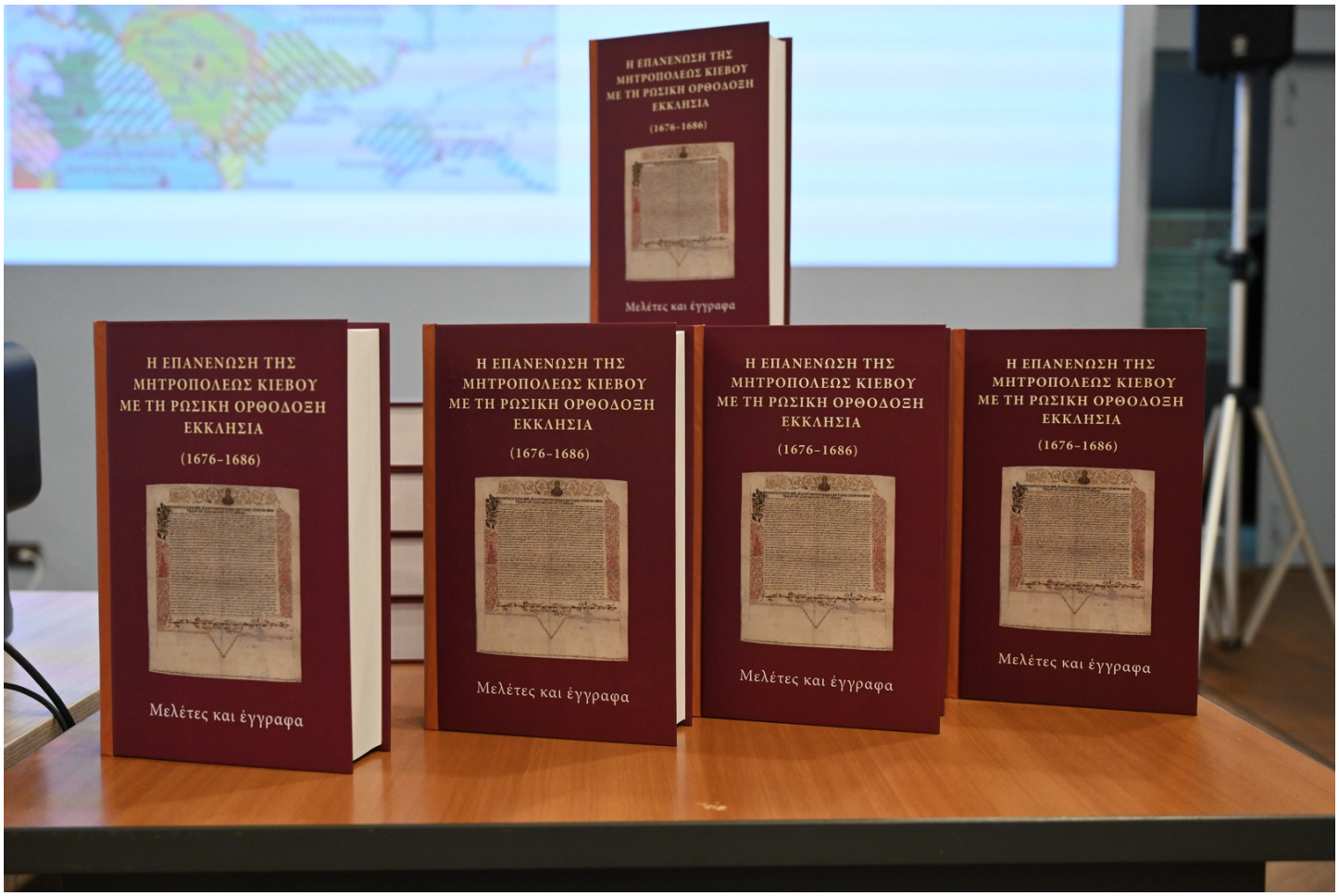
В Москва бе представена на гръцки език книгата «Възсъединението на Киевската митрополия с Руската православна църква. 1676–1686 г. Изследвания и документи»

Служба «Комуникация» на ОВЦВ, 06.05.2026. На 5 май 2026 г. в Москва в актовата зала на Синодалната библиотека на РПЦ бе представено гръцкото издание на книгата «Η επανένωσητης μητροπόλεως Κιέβου μετη Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία (1676–1686): μελέτες και έγγραφα» («Възсъединението на Киевската митрополия с Руската православна църква. 1676–1686 г. Изследвания и документи»).

Още през 2019 г. специалистите от Църковно-научния център «Православная энциклопедия» заедно с група водещи руски историци начело с Борис Николаевич Флоря подготвиха и публикуваха труда «Възсъединението на Киевската митрополия с Руската православна църква 1676–1686 г.: изследвания и документи». Сега в Москва беше представена нова версия на този труд, излязла в превод на съвременен гръцки.

С встъпително слово към присъстващите се обърна заместник-председателят на Учебния комитет на РПЦ и наместник на Андреевския ставропигиален мъжки манастир игумен Дионисий (Шльонов). Той отбеляза, че в книгата са представени всички документи от руските архиви по темата, внимателно изучени и анализирани от водещите учени на Русия.

Архивните документи от този род в представеното издание са 246. Архивните документи от РГАДА са взети от шест фонда. Документите в публикацията са разположени по тематично-хронологичен принцип. Книгата завършва със статията «Формите на споменаване на църковните йерарси по време на св. Литургия в руската и украинската традиция»: 1) византийските образци; 2) изходната традиция (Киев и Московска Рус до XVI в. включително); 3) първите промени, започвайки от XVI-XVII в.; 4) изграждането на нова нова традиция от средата на XVII в.; 5) окончателната кодификация на традициита от XVIII в.

«Авторитетността на актовете от 1686 г. не е била подлагана на съмнение от никоя Поместна православна църква. Самата Константинополска патриаршия е признавала безусловно пълната юрисдикция на Руската църква над Киевската митрополия. За това свидетелстват „Синтагматариите“ на епископата, каноничните сборници, официалните издания на патриаршията от XVIII–XIX вв., а също и официалната преписка между Фенер и Руската църква», подчерта в своето изказване о. Дионисий.

През XVII в. временното разделение на Руската църква на Московска патриаршия и Киевска митрополия е завършило с възсъединение, и значителен принос за това има Константинополската патриаршия, признала пълната юрисдикция на РПЦ над Киевската митрополия. «За съжаление, днес позицията на Константинипол е станала противоположна – заяви игумен Дионисий. – Опрян върху теорията за първенството на Константинополския патриарх, Фенер съдейства за създаването на неканоничната „Православна църква на Украйна“ и ѝ предостави незаконна „автокефалия“. Това пренебрегване на историческата истина и каноничните норми доведе и продължава да води до дълбоки и тягостни разделения в цялото световно Православие».

След това думата взе съветникът на Патриарха на Москва и цяла Русия прот. Николай Балашов, който отбеляза: «Светейшият Патриарх Кирил реши, че в разгорелия се спор за историята, каноничния статус и възсъединението на Киевската митрополия с Московската патриаршия трябва да се предприеме максимално добросъвестно проучване на архивите и да се публикува цялата съвкупност от документи. Не отделни текстове, а целият им корпус да се предостави на любознателните читатели, за да може всеки да оцени сам достоверността на едни или други спорни твърдения, засягащи временния или постоянен характер на присъединението на Киевската митрополия към Московската патриаршия».

По думите му тази задача е отнела много време, над нея са се трудели бележити учени. В края на краищата е станало ясно, че в сравнение с твърде оскъдните тенденциозни подборки от документи, публикувани на гръцки език от Константинополската патриаршия, «цялото това историческо богатство трябва да стигне и до гръкоезичния читател, трябва и той да получи тази възможност».

«Щастлив съм, че този труд е доведен до края си. По този начин ние изпълнихме благословението на нашия Патриарх. Бихме искали тези текстове да станат достояние на научната общественост не само в Русия, но и извън нея», заключи той.

След това се изказа заместник-председателят на ОВЦВ прот. Игор Якимчук, който предаде на присъстващите сърдечно приветствие и благопожелания от името на председателя на Отдела митрополит Волоколамски Антоний.

Служителят на Служба «Преводи» на ОВЦВ свещ. Анатолий Чуряков, участвал в превода на документите, изрази в своето изказване надежда, че представеният гръцки превод на книгата ще намери своя читател в гръкоезичния свят, «ще помогне на нашите гръцки братя да вникнат по-добре в църковно-политическата ситуация на онова време, ще даде своя принос за решаването на създалата се днес в междуправославните отношения нелека ситуация, породена от църковната криза, от разкола и гоненията срещу Православната църква в Украйна».

Прозвуча също така и доклад, подготвен от о. Дионисий (Шльонов) на тема: «Към въпроса за „правото“ или „разрешението“ за ръкополагане в дискусията за възсъединението на Киевската митрополия с РПЦ».

В представянето участваха също и прот. Валентин Асмус, специалист в сферата на историята и културата на Византия; свещ. Михаил Желтов, доцент от катедрата по църковна история и право, завеждащ лабораторията за историко-литургични изследвания към Общоцърковната аспирантура и докторантура; свещ. Павел Ермилов, доктор по теология, завеждащ лабораторията за изследвания на църковните институции към ПСТГУ; З.Е. Оборнева, кандидат на историческите науки, научен сътрудник в Института по руски език; Атанасий Зоитакис, кандидат на историческите науки, преподавател в катедрата по история на Църквата към историческия факултет на Московския университет «Михаил Ломоносов»; А. И. Солопов, доктор на филологическите науки, завеждащ катедрата по класическа филология на Московския университет; К. А. Максимович, доктор на филологическите науки, водещ научен сътрудник на Института по руски език; ръководителят на Гръцкия културен център в Москва г-жа Теодора Яници.

***

Книгата, излязла сега и на гръцки език, **беше представена** на 27 октомври 2020 г. в Киевската духовна академия в рамките на XII Международна научно-практическа конференция «Духовното и светското образование: история на взаимоотношенията им – съвремие – перспективи», а **също** и на 16 септември 2021 г. на конференцията на Синодалната библейско-богословска комисия «Световното Православие: първенство и съборност в светлината на православното вероучение» в Сергиевската зала на московския храм «Христос Спасител».

Излизането на този сборник, подготвен от Църковно-научния център «Православная энциклопедия», стана историко-каноничен отговор на събитията, свързани с решението на Фенер да «отмени» синодалното решение от 1686 г. относно преминаването на Киевската митрополия в юрисдикцията на Руската църква и да признае «автокефалията» на разколническото образувание «ПЦУ».

Изданието дава актуален историко-каноничен отговор на едностранните действия на Константинопол на каноничната територия на Украинската православна църква и на опитите му да преразгледа собственото си историческо решение от 1686 г.

Документите нагледно демонстрират, че решението за влизането на Киевската митрополия в състава на Руската църква е било в онзи момент единствено възможният начин да се спаси Православието на територията на Полско-литовското кралство; че инициативата за това е изхождала от украинския народ, от самата Киевска митрополия, нейното духовенство и вярващи, и че въпреки декларираните наскоро претенции на Константинопол неговото решение от 1686 г. не е било ограничено по време и пълномощия, т.е. било е окончателно и безвъзвратно.

Източник: https://mospat.ru/bg/news/94253/